

γιάννης αντάμης
εσόδων - εξόδων
αποσπάσματα

DREAM
TIGERS

Γιάννης Αντάμης

**Εσόδων-Εξόδων,
αποσπάσματα**

Τεχνική υποστήριξη: Μάριος Αρσενίου

Dreamtigers 2017

Ένα πουλάκι πληγώθηκε από μια σφαίρα. Αφιέρωσε τα τελευταία λεπτά της ζωής του προσπαθώντας να πετάξει μακριά από το θορυβώδες μέρος όπου χτυπήθηκε. Κατάφερε να χωθεί στην ησυχία του δάσους και ξεψυχώντας ψιθύρισε: «Σώθηκα».

**Italo Svevo, «Τέλεια Φάρσα», Ποντίκι 2007
(μετάφραση Ασημίνα Μητσιμπόπου)**

Σε συνέχεια των αποσπασμάτων «Πίσω Γιάννη τα
Ξύλα», Dreamtigers026 και «Κοινοποιήματα»,
Dreamtigers029. Ας ξαναπούμε, μέρος τρίτο:

ο δεινόσαυρος

Όταν ξύπνησε, ο δεινόσαυρος είχε βγει βόλτα.

κάποιος άλλος

Παλιότερα, που ταξίδευα πιο συχνά με τρένο ή με το κτελ, κάθε φορά που άνοιγα κουβέντα με τον διπλανό μου, μου άρεσε να προσποιούμαι πως είμαι κάποιος άλλος. Συστηνόμουν με τα πιο σπάνια ονόματα και με τα πιο παράδοξα επαγγέλματα (Ρογήρος Καραταΐδης - εκπαιδευτής δελφινιών, Λαέρτης Μπίσμαρκ - διαπραγματευτής ομήρων) και πάντα έλεγα πως ταξιδεύω για λόγους υπηρεσιακούς, χαμηλώνοντας με τρόπο τη φωνή μου για να προσδώσω το ανάλογο μυστήριο. Ποτέ δεν ήμουν σίγουρος για το αν ο εκάστοτε διπλανός μου με πίστευε ή με άφηνε να τον παραμυθιάζω για να περάσει η ώρα. Ωστόσο, πολύ συχνά βρισκόμουν αντιμέτωπος με δύσκολες ερωτήσεις, όπως εάν έλεγαν και τον παππού μου Διοκλητιανό ή στα πόσα χρόνια βγαίνει στη σύνταξη ένας διακοσμητής σεληνακάτων.

ποικίλης ύλης

Κάποιοι βρίσκονται στον δρόμο, κάτω από το μπαλκόνι μου. Τους ακούω εδώ και μισή ώρα και ακόμα δεν έχω καταλάβει την ακριβή αιτία της έντονης αυτής διαφωνίας τους. Στην αρχή ο ένας φώναξε: «Άντε γαμήσου, ρε... πώς πετάγεσαι έτσι;» και είπα πως μάλλον θα τρακάρανε. Μετά, όμως, ακούστηκε ο άλλος να λέει: «Με τους μαλάκες που πάτε και ψηφίζετε...» και τότε πίστεψα πως είναι πολιτική η διαφορά τους. Ύστερα, άκουσα ξανά τον πρώτο να λέει στον δεύτερο πως φταίει που έχει Σεπτέμβρη μήνα καύσωνα κι εκείνον σχεδόν αμέσως να του απαντά κάτι για τον Άρη και τη Β' Εθνική, και έτσι συμπέρανα ότι μαλώνουν για τον καιρό και το ποδόσφαιρο ταυτόχρονα. Θα κατέβαινα να τους ρωτήσω, αλλά περιμένω να δω μήπως γίνει καμιά αναφορά και στα καλλιτεχνικά νέα, για να μπορώ να πω πως έχουμε πια τον πρώτο καυγά ποικίλης ύλης στην ήσυχη, κατά τα άλλα, γειτονιά μας.

φίλε, φεύγεις;

Πάω στο αμάξι να πάρω κάτι που έχω ξεχάσει.
Ανοίγω το πορτμπαγκάζ και ψάχνω να το βρω.
Σταματάει δίπλα μου με αλάρμ άλλο αμάξι.
«Συγγνώμη, φεύγετε;» «Όχι, δυστυχώς». Συνεχίζω
να ψαχουλεύω. Σηκώνω κάτι κούτες, τις ακουμπάω
στο πεζοδρόμιο και κοιτάζω από κάτω. Τίποτα.
Δεύτερο αυτοκίνητο με αλάρμ στο πλάι μου.
«Συγγνώμη, φίλε... φεύγεις;» «Όχι, όχι... κάτι
ψάχνω.» Συνεχίζω την αναζήτηση. Βρίσκω έναν
σάκο. Τον ανοίγω. Μαγιό, πετσέτα θαλάσσης,
μισοδιαβασμένο βιβλίο. Θυμάμαι πως το καλοκαίρι
φέτος τέλειωσε λίγο απότομα. Ένας τρίτος οδηγός
σταματάει δίπλα μου και με ρωτάει: «Μήπως
φεύγετε;» «Εντάξει, με πείσατε», του απαντώ,
«φεύγω.»

οι εκδρομείς

Κάθε φορά που έχω πολύ πρωινό ξύπνημα, αγχώνομαι τόσο στην προσπάθεια μου να με πείσω να πέσω από νωρίς για ύπνο και προκαλώ στον εαυτό μου τέτοια υπερδιέγερση, που όχι μονάχα δεν μπορώ να κοιμηθώ στην ώρα μου, αλλά αγχώνομαι ακόμα περισσότερο, μήπως, ύστερα από την ολονύχτια πάλη με τα σεντόνια, με πάρει ο ύπνος τελικά τα ξημερώματα και δεν ακούσω καν το ξυπνητήρι. Έτσι, κάθε φορά που έχω πολύ πρωινό ξύπνημα -για άγρια χαράματα μιλάμε τώρα- το πιο πιθανό είναι να μείνω άγρυπνος ως το πρωί και άρα να σέρνομαι μετά όλη την άλλη μέρα.

Για να καταπολεμήσω αυτό το -πιο σοβαρό από όσο ακούγεται- προβληματάκι, μου έχουν προτείνει κατά καιρούς διάφορα τεχνάσματα.

Ένα από αυτά είναι των «τεχνητών χασμουρητών», που μου το είχε εισηγηθεί ένας παλιός συγκάτοικος. Αυτός, όταν έπρεπε να σηκωθεί πολύ νωρίς, άρχιζε, από το απόγευμα σχεδόν, να μπαίνει σε μια διαδικασία αυθυποβολής, παριστάνοντας τον νυσταγμένο, και σκουντουφλώντας με τον πιο γελοίο τρόπο μέσα στις παντόφλες του, έκανε στα ψέματα πως χασμουριέται πιστεύοντας πως έτσι θα προκαλέσει εγκαίρως στον εαυτό του νύστα - έλεγε,

μάλιστα, ότι το ίδιο κόλπο πιάνει και στο ξεβούλωμα των αυτιών μετά την προσγείωση.

Ένα άλλο κόλπο, αρκετά πιο ανθυγιεινό, ήταν αυτό της «προγραμματισμένης μέθης», το οποίο εφαρμόζε πιστά ένας παλιός συμφοιτητής πριν από κάθε πρωινή εξέταση μαθήματος. Έπινε τα κέρατά του αποβραδύς, μέχρι που ξεραινότανε στον ύπνο με το μπουκάλι αγκαλιά, και το πρωί τον ξυπνούσε, πάντα, όπως ισχυριζόταν, την κατάλληλη στιγμή, η δίψα του. Οι προφανείς παρενέργειες, βέβαια, της αφυδάτωσης τον συνόδευαν σε ολόκληρη την εξεταστική περίοδο, και τα δεκάξι χρόνια που του πήρε συνολικά μέχρι να αποφοιτήσει.

Το καλύτερο, πάντως, σχετικό τέχνασμα, που έχω μέχρι στιγμής ακούσει, είναι αυτό της «φανταστικής εκδρομής». Ένας επίσης παλιός φίλος είχε διαπιστώσει από μικρός ότι ενώ δυσκολευόταν αφάνταστα να αφήσει το κρεβάτι του για να πάει στο σχολείο, όποτε επρόκειτο να πάνε ημερήσια, κοιμόταν σαν πουλάκι και το πρωί σηκώνόταν μόνος του αξημέρωτα, πολύ πριν τους γονείς του. Έτσι ακόμα και τώρα, σαράντα και χρονών άνθρωπος, κάθε φορά που πρέπει να ξυπνήσει πολύ νωρίς, ξαπλώνει στο κρεβάτι και αποκοιμείται μονολογώντας το ίδιο πάντα μυστικιστικό νανούρισμα: «Αύριο θα πάμε εκδρομή, αύριο θα πάμε εκδρομή...»

το κούρδισμα

Ακούω από το ωδείο δίπλα τους σπουδαστές να κουρδίζουν τα όργανά τους κι ο ήχος τους αναμειγνύεται με τη μουρμούρα των παππούδων που κάνουν βόλτα στον πεζόδρομο, τη γκρίνια του κοριτσιού που περνάει από μπροστά μου μιλώντας στο τηλέφωνο, τη φλυαρία της τηλεόρασης στο απέναντι μπαλκόνι, τις κόρνες και τα μαρσαρίσματα της λεωφόρου από κάτω... και είναι σαν να κουρδίζεται ολόκληρη η πόλη πριν τη μεγάλη συναυλία. Σαν να παλεύει ο αόρατος μαέστρος της να βγάλει μέσα από το χάος αρμονία.

η μπεκρού

Είναι ένας ηλικιωμένος, εδώ στη γειτονιά, που κάθε βράδυ βγαίνει με το σκυλί του βόλτα. Προχωράνε δίπλα-δίπλα, χωρίς να το έχει δεμένο με λουρί, και κάθε φορά που σταματάει αυτός σε κάποιο μαγαζί ή εκείνο σε κάποιο παρτέρι, αμέσως κι ο άλλος κοκαλώνει. Είναι τόσο συγχρονισμένες οι κινήσεις τους, που δυσκολεύεται να καταλάβεις ποιος από τους δυο έχει τον άλλον εκπαιδεύσει. Όταν περνούν έξω από το βιβλιοπωλείο, παραδόξως, είναι συνήθως το σκυλί που έρχεται και κολλάει τη μούρη του στη βιτρίνα. Μοιάζει σαν να διαβάζει προσεχτικά τους τίτλους των βιβλίων και καμιά φορά, λες και έχει βρει αυτό που τόσο καιρό έψαχνε, γυρίζει το κεφάλι προς το αφεντικό του και του γαυγίζει με ενθουσιασμό.

«Πολύ μελετηρός ο σκύλος σας», του λέω, μόλις τους βλέπω να περνάν ξανά από μπροστά, πριν από λίγη ώρα. «Μελετηρή, μελετηρή...», με διορθώνει. «Α, είναι θηλυκιά...» «Ναι, ιρλανδέζα και μπεκρού», μου λέει ο παππούς. «Μπεκρού; Τι; Δεν φτάνει που διαβάζει. Πίνει κιόλας;» «Πίνει, διαβάζει, τραγουδά... Όλα τα κάνει. Και κάθε βράδυ με βγάζει έξω βόλτα.»

Αφού γελάσουμε και οι τρεις με το αστεϊάκι του, η ιρλανδέζα προχωρά και του γαυγίζει σαν να του λέει: «Άντε, σπίτι τώρα.» «Είναι λιγάκι φωνακλού», μου λέει σαν να απολογείται, «αλλά από τότε που έχασα τη σύζυγο, προτιμώ χίλιες φορές τις δικές της τις φωνές από τους ψιθύρους της κατάθλιψης.» Και σταυρώνοντας τα χέρια του πίσω από την πλάτη, μου λέει καληνύχτα και την ακολουθεί υπάκουα.

έτσι

Κάθομαι σε ένα καφενείο και διαβάζω. Δίπλα μου δυο ηλικιωμένοι παίζουν σκάκι. Αυτός που έχει τα λευκά είναι τελείως σιωπηλός. Ο άλλος, με τα μαύρα, μετά από κάθε κίνησή του επαναλαμβάνει με τον πλέον εκνευριστικό τρόπο την ίδια λέξη: «Έεετσι!» Στο τέλος τα λευκά κερδίζουν, ο νικητής χαϊδεύει τα άσπρα γένια του ικανοποιημένος και ο χαμένος, έκπληκτος από την εξέλιξη του παιχνιδιού, ψελλίζει: «Μα δεν μπορεί... Πώς έγινε αυτό;» «Έτσι», του λέει χαιρέκακα ο άλλος και του δείχνει το μοιραίο λάθος στην άμυνα των μαύρων.

Η νεαρή σερβιτόρα πλησιάζει, τους αλλάζει το τασάκι, χαμογελάει στον νικητή και του λέει: «Πάλι εσείς κερδίσατε, κύριε Τάκη;» «Τι πάλι, μωρέ;» πετάγεται ο άλλος. «Σιγά... να δεις προχθές τι του έκανα.» «Δεν νομίζω», λέει η σερβιτόρα και απομακρύνεται. «Και να μην λες πολλά», ψιθυρίζει ο κύριος Τάκης στον φίλο του. «Σου το έχω πει, οι γκόμενες γουστάρουνε τους λιγομίλητους.» «Καλά, καλά», του απαντάει ο πολυλογάς και κρύβεται πίσω από μια εφημερίδα, ενώ μισός αιώνας, τουλάχιστον, φιλίας και ανελέητων πειραγμάτων μοιάζει σαν πλανιέται πάνω από το τραπέζι τους.

αμηχανία αναζήτησης

Κουβέντιαζα χθες με έναν φίλο συγγραφέα και μου γκρίνιαζε πως έχουν περάσει μήνες από τότε που κυκλοφόρησε το μυθιστόρημά του κι ακόμα δεν έχουν γράψει κάπου κριτική για αυτό, ούτε καν για να το θάψουν. Στην προσπάθειά μου να τον παρηγορήσω άρχισα να του λέω ότι είναι νωρίς ακόμα και ότι το βιβλίο του είναι ένα δύσκολο ανάγνωσμα και ίσως ο κόσμος θέλει λίγο χρόνο παραπάνω για να το χωνέψει και άλλα τέτοια. Αυτός δεν φάνηκε να πείθεται και επέμεινε πως δεν μπορεί, τόσο καιρό όλο και κάποιος κριτικός θα έπρεπε να το έχει προσέξει, αλλά όλοι τον σνομπάρουν και τον πολεμούν, και κρίμα το λάδι και ο κόπος του, που έλεγε και το βιβλίο των Λατινικών στις πανελλήνιες.

Τότε, λοιπόν, αλλάζοντας παρηγορητική γραμμή, του λέω: «Κάτσε, ρε φίλε, πώς το ξέρεις; Πού ξέρεις πως κανένας δεν έχει γράψει ακόμα για το βιβλίο σου; Παρακολουθείς, δηλαδή, καθημερινά όλα τα σχετικά τα μπλογκ, τα σάιτ και τα έντυπα; Πού ξέρεις... μπορεί κάπου να έχει γραφτεί κάτι και να σου έχει, ασπούμε, διαφύγει.» «Αποκλείεται», μου απαντά. «Ε, πώς αποκλείεται;» «Μα αφού κάθε πρωί, με τον καφέ, το πρώτο πράγμα που κάνω είναι να μπω στο

ίντερνετ και να γκουγκλάρω τον τίτλο του μυθιστορήματος και το ονοματεπώνυμό μου.»

Αμέσως η γκρίνια του φίλου πήρε απρόβλεπτες υπαρξιακές διαστάσεις, που ως τότε δεν τις είχα καν φανταστεί: Ο άνθρωπος που ψάχνει, υπολογίζει και εκτιμά, διαρκώς και εμμονικά, την ύπαρξή του και τη θέση του στον κόσμο, ή έστω στον χώρο όπου κινείται, στις μηχανές αναζητήσεις είναι νομίζω ο απόλυτος καφκικός ήρωας του καιρού μας, που είναι ικανός να καταβυθιστεί, αν δεν βρεθεί κανένα αποτέλεσμα, μες στην ανυπαρξία. Κι αν έτσι έχουνε τα πράγματα, φοβάμαι πως ακόμα και αν ο παράδεισος μοιάζει με τη βιβλιοθήκη του Μπόρχες, κάπου εκεί τριγύρω θα πρέπει να υπάρχει και μια κόλαση όπου οι ψυχές κάθονται και γκουγκλάρουνε για πάντα το όνομά τους.

αϊνστάιν

Ένας φίλος αποφάσισε να κόψει το τσιγάρο, επειδή εμφανίστηκε στον ύπνο του ο νεκρός παππούς του και του αποκάλυψε τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος. Αυτό πριν από κάτι μήνες. Σήμερα, που τον είδα τυχαία κάπου να πίνει καφέ και να καπνίζει όπως και πριν, τον ρώτησα αν τον επισκέφτηκε πάλι στο όνειρο ο παππούς του και τον συμβούλεψε να το ξαναρχίσει.

«Όχι ακριβώς», μου απάντησε. «Αλλά είδα ένα άλλο όνειρο: Είχαμε, λέει, οικογενειακό τραπέζι και ήρθε κάποια στιγμή και ο παππούς με ένα τσιγάρο στο χέρι και μου ζήτησε φωτιά. Εγώ σκέφτηκα, πάντα μέσα στο όνειρο, ότι το έκανε για να με δοκιμάσει και του απάντησα ότι το έχω κόψει. Μετά άρχισε να ρωτάει τους υπόλοιπους: τον πατέρα μου, τη μάνα μου, τα αδέρφια μου, τον Αϊνστάιν...»

«Τον ποιον;» τον διέκοψα απότομα.

«Τον Αϊνστάιν, μωρέ... τον επιστήμονα.»

«Και τι δουλειά είχε, ρε, ο Αϊνστάιν στο οικογενειακό τραπέζι σας; Σόι σας είναι;»

«Έλα, ρε συ... Όνειρο ήταν, να πούμε. Δεν έχει λογική εξήγηση.»

«Κάλα, με συγχωρείς. Συνέχισε», του είπα.

«Που λες... κανείς δεν είχε φωτιά. Και γυρνούσε ο καημένος ο παππούλης μου και τους παρακαλούσε

να του ανάψουν το τσιγάρο του. Αλλά τίποτα... όλοι ήταν σκυμμένοι πάνω από τα πιάτα τους και δεν του δίναν σημασία. Εγώ, τότε, το ξανασκέφτηκα, εκεί μέσα στο όνειρο, και είπα ότι σίγουρα ο παππούς το κάνει αυτό για να μας δοκιμάσει. Αλλά δεν μπορούσα να καταλάβω τι ακριβώς δοκιμασία ήταν αυτή; Τι ήθελε να δει ο πεθαμένος, άραγε; Εάν καπνίζουμε ή μήπως εάν ακόμα τον σκεφτόμαστε και αν τον αγάπαμε. Έτσι άρχισα να αγχώνομαι. Κι από το πολύ το άγχος στο τέλος ξύπνησα, που λες. Σηκώθηκα, έψαξα, βρήκα κάπου ένα πακέτο που είχα παρατημένο, έβγαλα ένα τσιγάρο από μέσα και το άναψα. Ε... και έτσι άρχισα πάλι να καπνίζω.»

«Και ο παππούς;» ρώτησα με γνήσιο πια ενδιαφέρον.

«Ο παππούς στο τέλος βαρέθηκε, πήρε τον Αϊνστάιν και βγήκαν στην αυλή να παίξουν τάβλι.»

Κανονικά, στο σημείο αυτό, έπρεπε μάλλον να ρωτήσω ποιος κέρδισε στην τιτανομαχία Αϊνστάιν-παππούς, Αλλά, αντί για αυτό, είπα: «Ποια αυλή, ρε; Αφού σε πολυκατοικία μένετε κι εσύ και οι γονείς σου.» «Ε, δεν ξέρω», μου απάντησε ο φίλος.

«Μπορεί να τρώγαμε στο σπίτι του Αϊνστάιν. Μας το χρωστούσε, άλλωστε. Σε όλα τα οικογενειακά τραπέζια, που βλέπω μια ζωή στον ύπνο μου, πάντα αυτός μας κουβαλιέται.»

καρχαρίες

Στον Βόλο, τους τελευταίους μήνες, βλέπω συχνά στον δρόμο μια γυναίκα να οδηγά ποδήλατο φορώντας στο κεφάλι της κράνος μοτοσυκλέτας. Τόσον καιρό δεν είχα αποφασίσει αν το κάνει για λόγους ασφαλείας ή έχει κάποιο άλλο θέμα σοβαρότερο εκεί, μες στο κεφάλι της.

Σήμερα τη συνάντησα την ώρα που έδενε κάπου το ποδήλατό της. Ενώ περνούσα από δίπλα, άκουσα να μου λέει: «Κύριε... συγγνώμη... να σας πω... να προσέχετε εκεί που κολυμπάτε... υπάρχουν καρχαρίες.» Της είπα ευχαριστώ και έφυγα αφήνοντάς την να παλεύει με την κλειδαριά του ποδηλάτου της, η οποία ήταν λίγο μεγαλύτερη από το ίδιο το ποδήλατο.

Σκέφτομαι ότι, αν ήμουν μικρότερος, θα γελούσα με την όλη φάση, θα έσπευδα να τη διηγηθώ στους φίλους μου για να γελάσουνε κι εκείνοι και την επόμενη φορά, που θα τη συναντούσα ξανά στον δρόμο μου, ίσως και να την προκαλούσα να μου ξαναπεί καμιά τέτοια παλαβομάρα. Όμως, αντί για αυτό, σήμερα τη λυπήθηκα. Όπως λυπήθηκα που δεν μπορώ ή που δεν μου επιτρέπω πια να γελάω με τέτοιες ιστορίες. Λυπήθηκα που τη λυπήθηκα και

αυτήν και όλους τους καρχαρίες που κάποτε
κολύμπαγαν ανέμελα μες στο δικό μου το κεφάλι.

έρχεται φεύγει

Ο ιππότης της νύχτας έρχεται. Νεαρός τσιγγάνος, πλανόδιος ανθοπώλης, διασχίζει τον πεζόδρομο σπρώχνοντας το καρότσι με το εμπόρευσμά του και φωνάζοντας: «Ο ιππότης της νύχτας, ο ιππότης της νύχτας...» Όχι και τόσο πια νεαρή γυναίκα διασταύρωνεται μαζί του και κοντοστέκεται κοιτάζοντας τα άνθη στο καρότσι. «Ο ιππότης της νύχτας, κυρία μου», της ξαναλέει ο τσιγγάνος. «Πούντος;» «Το λουλούδι, κυρία μου... Ορίστε... μοσχοβολάει.» «Έτσι λέγεται; Ιππότης της νύχτας; Αλήθεια;» Ρωτάει αυτή εντυπωσιασμένη. «Ναι, κυρία μου. Ορίστε... δέκα ευρώ μόνο το γλαστράκι», σπεύδει αυτός για να μην χάσει την πελάτισσα. «Τι να το κάνω το γλαστράκι; Εγώ τον ιππότη τον θέλω αναρριχητικό, να καθαλάει μπαλκόνια», του απαντά, σφίγγει στην αγκαλιά την τσάντα της και απομακρύνεται. Ο ιππότης της νύχτας φεύγει.

ντελίβερυ

Πήγα σε ένα περίπτερο να πάρω καπνό και κάτι να πω και ο περιπτεράς μαζί με τα ρέστα μού έδωσε κι ένα φυλλάδιο για ντελίβερυ. «Άλλη φορά», μου είπε, «άμα βαριέσαι να βγεις, σου τα φέρνουμε εμείς στην πόρτα σου.» Δεν το ήξερα ότι παρέχουν και τα περίπτερα τέτοιες υπηρεσίες. Εντυπωσιάστηκα.

Μετά φαντάστηκα μια πόλη, όπου μετά τις 10 δεν κυκλοφορεί στους δρόμους κανείς, εκτός από τους ντελιβεράδες, και τρώμαξα λιγάκι.

Πιο μετά το ξανασκέφτηκα, πως έτσι όπως πάει το πράγμα, όλοι στο τέλος θα παρέχουμε τέτοιες υπηρεσίες, οπότε όλα καλά, μαζί με την αγορά θα αυτορρυθμιστούν και οι νύχτες μας.

Τέλος, άσχετο, αλλά θυμήθηκα που είχα δει, πριν από χρόνια, στην Αθήνα έναν παλαβό να περπατάει στον δρόμο κουβαλώντας στα χέρια του μια πόρτα. Πάνω της είχε γραμμένο κάτι που έμοιαζε με ποίημα. Δεν άντεξα. Τον ρώτησα. «Ό,τι της ρίχνω κάτω από την πόρτα της δεν πιάνει. Σκέφτηκα πως ίσως φταίει η πόρτα και πάω να της την αλλάξω», μου απάντησε.

διαβάσεις

Δεν έχω αποφασίσει τι είναι αυτό που με ενοχλεί περισσότερο, όταν σταματάω με το αμάξι στις διαβάσεις για να δώσω προτεραιότητα στους πεζούς: Οι άλλοι οδηγοί από πίσω που κορνάρουνε τον φλώρο που τηρεί σχολαστικά τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας, λες και είναι, ξερωγώ, κανένα ιερό κείμενο ή οι ίδιοι οι πεζοί που διστάζουν να περάσουν και με κοιτάζουνε καχύποπτα, πιστεύοντας μάλλον ότι είμαι ο σχιζοφρενής δολοφόνος με το πεντακοσαράκι;

της κορέας

Κάποτε, μου είχαν κάνει δώρο έναν αναπτήρα ζίππο. Η αλήθεια είναι ότι το συγκεκριμένο αξεσουάρ ποτέ δεν το συμπάθησα, αλλά για να μην στεναχωρήσω εκείνην που μου το δώρισε, είπα να το χρησιμοποιήσω, τουλάχιστον μέχρι να τελειώσει μια φορά το λάδι του. Εκεί, κάπου στα τελειώματα του λαδιού, πήγα επίσκεψη στο σπίτι ενός θείου μου, ο οποίος, μόλις έβγαλα τον ζίππο για να ανάψω, μου είπε: «Α! Πήρες κορεάτικο;» «Τι εννοείς, θείε;» ρώτησα. «Ο αναπτήρας σου», μου ξαναείπε, «κορεάτικος δεν είναι;» «Ε, δεν νομίζω», του απάντησα, κοιτάζοντας να δω μήπως η χώρα προέλευσης ήτανε χαραγμένη πάνω του. «Κορεάτικος είναι», επέμεινε ο θείος. «Να τον προσέχεις, μην σου τον κλέψουνε.»

Όταν, αργότερα, μετέφερα τον σύντομο αυτόν διάλογο στον παππού μου, που ήταν περίπου συνομήλικος με τον θείο, γέλασε και μου εξήγησε ότι αυτοί οι αναπτήρες πρωτοκυκλοφόρησαν στην Ελλάδα στη δεκαετία του πενήντα, μετά τον πόλεμο της Κορέας, από τους στρατιώτες που είχαν πάει να πολεμήσουν στην Άπω Ανατολή και τους αγόρασαν εκεί, σαν σουβενίρ, από τα αμερικανικά στρατιωτικά πρατήρια. Έτσι, τους έμεινε το όνομα και οι παλιοί για χρόνια τούς λέγαν κορεάτικους. Τότε, αυτό που

μου είχε κάνει πιο πολύ εντύπωση σε αυτήν την ιστορία ήταν που οι άνθρωποι κάποτε φρόντιζαν να πάρουν μαζί τους αναμνηστικά από τους πολέμους στους οποίους πήγαιναν να σκοτωθούν, όπως εμείς σήμερα από τις διακοπές και τα ταξίδια αναψυχής μας.

Τώρα που διαβάζω στις ειδήσεις ότι επίκειται, λέει, ένας νέος πόλεμος στην κορεατική χερσόνησο, σκέφτομαι πως δεν χρειάζεται να πάμε μέχρι εκεί να πολεμήσουμε για να πάρουμε, αν επιζήσουμε, επιστρέφοντας μαζί μας αναμνηστικά. Σήμερα, με ένα πάτημα του κουμπιού, που λέει ο λόγος, τα σουβενίρ του πολέμου μπορούνε να μας έρθουν από μόνα τους.

η παράταση

Έχει νυχτώσει πια και στη γειτονιά μια παρέα πιτσιρικάδων παίζει ακόμα μπάλα. Η μια μετά την άλλη οι μανάδες τους βγαίνουν στο μπαλκόνι και φωνάζουνε τους γιους τους: «Βασίλη, σπίτι γρήγορα!», «Πού είσαι, ρε νικόλα; Πήγε δέκα η ώρα...», «Αλέξανδρε, ανέβα πάνω! Γύρισε ο πατέρας σου.» Ένα-ένα τα παιδιά εγκαταλείπουν την παρέα και το παιχνίδι και επιστρέφουν στα διαμερίσματά τους, ενώ οι φωνές των μανάδων μοιάζουν να λειτουργούνε κάπως σαν κλεψύδρα. Μόλις ακουστεί και το τελευταίο όνομα θα λήξει και το ματς οριστικά και θα στεφθεί νικητής εκείνος που θα απομείνει έξω στον δρόμο μόνος του. Αυτός, περήφανος, θα πάρει την μπάλα παραμάσχαλα σαν τρόπαιο και θα γυρίσει σπίτι του οικειοθελώς, χωρίς κανείς να έχει προλάβει να βγει να τον φωνάξει. Περήφανος, μέχρι να μεγαλώσει κι οι ρόλοι να αντιστραφούν. Να μεγαλώσει, να στρογγυλέψει κι αυτός και οι ιδέες του. Να γίνει αυτός η μπάλα. Να τον κλωτσάνε άλλοι.

Στο μεταξύ, όσο γράφω, ο δρόμος έχει αδειάσει και έχουν μείνει μόνοι δυο πιτσιρικάδες που βαράνε ο ένας πέναλτυ στον άλλον, περιμένοντας να μάθουν ποιος είναι ο επόμενος προς αποχώρηση. Το

παιχνίδι τώρα πια μοιάζει πιο πολύ με μονομαχία
στην άγρια Δύση παρά με ποδόσφαιρο.

η κακιά η ώρα

Είδα ένα τρακάρισμα στον δρόμο. Οι οδηγοί είχαν βγει έξω από τα αμάξια και μαλώνανε. Κάποιος διαμαρτυρόταν, πως έφταιγε η κακιά η ώρα. Κοίταξα το ρολόι. 5 παρά 17. Της είπα να μην το ξανακάνει.

σχέσεις

Ήξερα ένα ζευγάρι που είχαν σχέση εξ αποστάσεως και κάθε βράδυ, που έπεφταν για ύπνο, άφηναν ανοιχτό δίπλα στο προσκεφάλι τους το σκάιπ για να έχουν την ψευδαίσθηση ότι κοιμούνται μαζί. Κάποια στιγμή, εκείνη μου εκμυστηρεύτηκε ότι αναγκαζόταν να κλείνει στο λάπτοπ της τον ήχο, επειδή εκείνος ροχάλιζε ανελέητα, αλλά δεν του το έλεγε για να μην τον στεναχωρήσει. «Καλά», της λέω, «κι αν ποτέ ζήσετε μαζί στην ίδια πόλη, τι θα κάνεις;» «Ξέρω κι εγώ», μου απαντά. «Θα δούμε... Ίσως τότε να τον αποσυνδέσω.»

η συνεννόηση

Νεαρός Γάλλος τουρίστας ζητάει πληροφορίες από παππού στον δρόμο. Ο τουρίστας από ελληνικά ξέρει μονάχα ευχαριστώ, παρακαλώ, καλημέρα και τζατζίκι. Ο παππούς από γαλλικά ξέρει μόνο κάτι πορτατίφ, αμπραγιάζ και τέτοια. Παρόλα αυτά, με κάποιον τρόπο μαγικό, συνεννοούνται μια χαρά και ο παππούς δίνει αναλυτικές οδηγίες στον νεαρό για το πώς να ανέβει στο Πήλιο, πού να πάει να φάει στην Ζαγορά, πού να αγοράσει γλυκά του κουταλιού στην Τσαγκαράδα, ενώ επίσης του εξηγεί γιατί οι παραλίες στο Αιγαίο είναι καλύτερες από αυτές του Παγασητικού και γενικά οι καλύτερες στον κόσμο. Μες στην αφήγησή του πετάει και κάτι Κένταυρους και κάτι Αργοναύτες και το γαλλάκι εντυπωσιάζεται. Σχεδόν ζει τον μύθο του, θα λέγαμε.

Λίγο πριν τον αποχαιρετήσει, σκάει και η συνοδός του με δυο σακούλες από το σούπερ μάρκετ. Η γαλλιδούλα λέει μπονζούρ στον γέροντα και του χαμογελάει. «Η γυναίκα σου είναι αυτή;» ρωτάει, στα ελληνικά πάντα, τον ξένο ο παππούς, με το βλέμμα καρφωμένο στις σακούλες. «Μα κοπίν», του απαντάει κάπως αμήχανα ο Γάλλος. «Η δικιά μου, σαράντα χρόνια τώρα, πάντα εμένα στέλνει να της ψωνίσω πράγματα. Και ύστερα μου γκρινιάζει κι από

πάνω πως τα έχω πάρει λάθος. Ρε, καλά λέω, δεν πρόκειται να γίνουμε ποτέ Ευρώπη.»

«Μερσί μεσιέ», λέει ο τουρίστας, παίρνει την κοπελιά του αγκαζέ κι απομακρύνονται. «Σερσέ λαφάμ, σερσέ λαφάμ», του απαντάει ψιλοτραγουδιστά ο δικός μας.

μεταφυσικό

Ένας φίλος συγγραφέας μού αφηγήθηκε χθες μια πολύ παράξενη και σκοτεινή, μεταφυσική θα έλεγα, ιστορία, με νεκρούς, φαντάσματα και τέτοια, την οποία όμως ορκίζεται πως βίωσε σταλήθεια. Τη μεταφέρω εδώ με πάσα επιφύλαξη και με δικά μου λόγια:

Σάββατο βράδυ ο φίλος βγαίνει μόνος του μια βόλτα. Πάει, κάθεται σε ένα μπαρ και παραγγέλνει το ποτό του. Δεν προλαβαίνει, όμως, να κατεβάσει την πρώτη γουλιά, όταν ακούει από το διπλανό σκαμπώ μια φωνή να λέει: «Το ποτό του κυρίου συγγραφέα κερασμένο από μένα.» Γυρίζει και βλέπει έναν άγνωστο να του χαμογελάει. Ο άγνωστος, πολύ ευγενικά, απολογείται ότι δεν σκοπεύει να του χαλάσει την ησυχία του και ότι θέλησε μόνο να τον κεράσει ένα ποτό για να τον ευχαριστήσει. «Να με ευχαριστήσετε για ποιο πράγμα;» ρωτάει ο φίλος. «Μα, για την τελευταία ιστορία σας», του απαντάει ο άλλος. «Ήταν ό,τι πιο συναρπαστικό έχω διαβάσει τα τελευταία χρόνια.»

Ο συγγραφέας δεν θυμάται να έχει γράψει τίποτα που να μπορούσε να χαρακτηριστεί ως συναρπαστικό τελευταία, οπότε ζητάει να μάθει σε ποια ακριβώς ιστορία αναφέρεται. «Αυτήν με το φάντασμα του ιππότη», του απαντάει ο θαυμαστής

του. Ο φίλος δεν γράφει ιστορίες με ιππότες, πόσο μάλλον με φαντάσματα ιπποτών, οπότε καταλαβαίνει πως έχει γίνει παρεξήγηση και πως τον έχουν περάσει για άλλον. Ωστόσο, εν μέρει επειδή δεν θέλει να απογοητεύσει τον άγνωστο εν μέρει επειδή δεν του τυχαίνει και πολύ συχνά να τον αναγνωρίζουνε στα μπαρ και να τον κερνάνε, δεν αποκαλύπτει την αλήθεια και συνεχίζει να απολαμβάνει το ποτό και τον θαυμασμό, χωρίς να ντρέπεται που δεν τα αξίζει.

«Και τι σας άρεσε πιο πολύ στην ιστορία μου;» ρωτάει από περιέργεια. Ο άγνωστος αρχίζει να απαντά και από τον ενθουσιασμό του παρασύρεται και αφηγείται από μνήμης σχεδόν ολόκληρη την ιστορία. Ο φίλος την ακούει και του αρέσει. Δεν έχει καμιά σχέση με αυτά που γράφει ο ίδιος, αλλά πρέπει να το ομολογήσει πως είναι όντως συναρπαστική και εξαιρετικά πρωτότυπη. Θέλει να μάθει ποιος είναι ο πραγματικός της δημιουργός και προσπαθεί να το πληροφορηθεί με πλάγιο τρόπο: «Αλήθεια, σε ποια έκδοση τη διαβάσατε;» «Α, δεν ήξερα πως την έχετε εκδώσει», του απαντά ο ιδανικός αναγνώστης. «Εγώ στο ίντερνετ τη βρήκα και τη διάβασα.»

Ο φίλος κάνει κι άλλες προσπάθειες να μάθει περισσότερα, αλλά δεν τα καταφέρνει. Λίγο μετά φτάνει η συνοδός του αγνώστου θαυμαστή, μια πολύ όμορφη και εντυπωσιακή γυναίκα. Ο

άγνωστος, ενθουσιασμένος ακόμα, της συστήνει το κατά λάθος ίνδαλμά του: «Μαρία, ο κύριος είναι ο συγγραφέας της ιστορίας που μου έστειλες τις προάλλες να διαβάσω. Θυμάσαι; Εκείνη με τον φανταστικό ιππότη.» Ο συγγραφέας, χαρούμενος που βλέπει τους θαυμαστές του να διπλασιάζονται, απλώνει το χέρι του για χειραψία. Το χέρι μένει, όμως, μετέωρο, καθώς η δύσπιστη μαρία τον σαρώνει με το βλέμμα της από πάνω μέχρι κάτω, ώσπου του δίνει το χέρι της τελικά και αποφαίνεται: «Χάρηκα πολύ, κύριε Καλβίνο. Για πεθαμένος εδώ και τριάντα χρόνια, μια χαρά κρατιέστε.»

εναλλακτικό

Όταν είναι καλοκαίρι, δεν έχεις δουλειά, αλλά βρίσκεσαι παγιδευμένος και δεν μπορείς να ταξιδέψεις, το καλύτερο που έχεις να κάνεις είναι να αρχίσεις να συμπεριφέρεσαι σαν τουρίστας στην πόλη σου, στη γειτονιά, ακόμα και στο σπίτι σου το ίδιο. Για παράδειγμα, εγώ σήμερα, αφού έκανα λίγο οικοτουρισμό, μελετώντας μια εντυπωσιακάτατη αράχνη μες στο μπάνιο μου, στη συνέχεια βγήκα έξω και έκανα θρησκευτικό τουρισμό ακούγοντας τα μαστόρια στην οικοδομή απέναντι να μαλώνουν και να βλαστημούν αγίους που μέχρι χθες αγνοούσα παντελώς την ύπαρξή τους και τώρα, εδώ στον καφέ, κάνω κάτι σαν συνεδριακό τουρισμό, παρακολουθώντας την κουβέντα της διπλανής παρέας ξεσαλωμένων συνταξιούχων, που έχουν βγάλει έξω όλοι τις εξετάσεις αίματός τους και συγκρίνουν τα ποσοστά τους σε σάκχαρο, ουρία και τριγλυκερίδια, όπως κάναμε εμείς με τα χαρτάκια υπερατού στα '80.

Δεν ξέρω πόσο εναλλακτικές μορφές τουρισμού θεωρούνται όλα αυτά. Πάντως, νομίζω πως αυτό το καλοκαίρι μόνο σε εναλλακτικές διακοπές μπορώ να ελπίζω. Εναλλακτικές της πραγματικότητας, δηλαδή. Στις παραλίες των παράλληλων συμπάντων.

μαστορέματα

Παλιότερα πίστευα ότι τα καλοκαίρια ο κόσμος παλαβώνει περισσότερο από τις άλλες εποχές. Μετά, που έγινα κι εγώ φανατικός των καλοκαιρινών σαββατοκύριατικων στην πόλη, κατάλαβα πως φταίει που οι λογικοί εξαφανίζονται στις παραλίες και τις εξοχές και έτσι κάνουν τους τρελούς της γειτονιάς να μοιάζουν περισσότεροι.

Σήμερα το πρωί, που βγήκα μια βόλτα, συνάντησα στον δρόμο μου τρεις τουλάχιστον ανθρώπους να μιλάνε μόνοι τους: Ο πρώτος έβγαζε λόγο στα περιστέρια της πλατείας. Ο δεύτερος έβριζε και βλαστημούσε τη σκιά του. Ο τρίτος, που παραμιλούσε σε κάποια γλώσσα σλάβικη, νομίζω πως απήγγειλε ποίηση στο μανεκέν μιας βιτρίνας.

Γυρίζοντας στο σπίτι, σταμάτησα στο ψιλακατζίδικο να πάρω καπνό και λεμονάδες. Μπροστά μου ένα ζευγάρι ψώνιζε προφυλακτικά. Ο τύπος που κρατούσε το μαγαζί τούς γκρίνιαζε που δεν είχαν πιο ψιλά απο πενηντάριο, μα πιο πολύ μου φάνηκε πως είχε ζηλέψει και τα είχε βάλει με τη μοναξιά του.

Το ζευγάρι το ξαναείδα έξω από τη διπλανή μου πολυκατοικία. Ο γνώριμος και μόνιμος τρελός της γειτονιάς καθόταν στα σκαλιά της εισόδου και έπινε

τη μπύρα του. Μόλις αντίκρουσε το ζευγάρι, οσμίστηκε μάλλον στον αέρα την επικείμενη ερωτοπάλη τους και εγκάρδια τους ευχήθηκε «καλά γαμήσια».

«Τι να σου πω τώρα;» του είπε ενοχλημένη η κοπελιά, ενώ ο συνοδός της γύρισε το κεφάλι του να δει αν άκουσε κανένας άλλος την ατάκα του περιέργου. «Τι να μου πεις;» εκείνος της απάντησε. «Και στα δικά μου να μου πεις! Καλά δεν λέω, ρε μάστορα;» Ο μάστορας ήμουν εγώ. Πέρασα από δίπλα τους κοιτάζοντας διακριτικά τα κλειδιά στα χέρια μου και χώθηκα στη δικιά μου πολυκατοικία, χωρίς να μάθω τη συνέχεια.

Λίγο μετά στο διαμέρισμά μου, κι ενώ είχα ήδη αρχίσει να γράφω αυτήν την ιστορία, χτύπησε το τηλέφωνο. Ήταν ένας φίλος. «Τι κάνεις εκεί;» με ρώτησε. «Τι λες να κάνω μόνος μου μεσημεριάτικα;» του απαντήσα. «Μαστορεύω.»

γέφυρες

Πήγαμε χθες, με τον φίλο μου τον Δημήτρη, μια βόλτα ως στον Κίσσαβο. Στην επιστροφή μέσω Αγιάς ο δρόμος μας περνούσε δίπλα από ένα πολύ όμορφο πέτρινο τοξωτό γεφύρι. Το είδαμε και σταματήσαμε να το φωτογραφίσουμε. Όπως έμαθα μετά, το γεφύρι αυτό οι ντόπιοι το λένε «το Ευεργέτημα» και το έχτισε ένας κερκυραίος γιατρός στα μέσα του προπροηγούμενου αιώνα.

Η ιστορία τόσο του γεφυριού όσο και του γεφυροποιού είναι πολύ ρομαντική κι εμπνευστική. Εμένα, ωστόσο, κατά τη διάρκεια της σύντομης στάσης μας εκεί μια άλλη σκέψη με απασχόλησε.

Κάποια στιγμή, λοιπόν, ενώ κρατούσα τη φωτογραφική μου μηχανή και το σημάδευα, συνειδητοποίησα ότι για να φωτογραφίσω το πέτρινο γεφύρι πατούσα πάνω σε μια άλλη γέφυρα πολύ νεότερή του και τσιμεντένια φυσικά. Σκέφτηκα πως όσοι αιώνες και να περάσουν δεν θα βρεθεί κανένας σαν κι εμάς, περίεργος περαστικός, να διακόψει την πορεία του για να χαζέψει αυτήν την τσιμεντένια γέφυρα. Κανείς στο μέλλον δεν θα νοιαστεί να μάθει το όνομα του ανθρώπου που την έχτισε. Κανένας θρύλος δεν πρόκειται να συνοδεύσει την μάλλον ανιαρή ιστορία της. Η

τσιμεντένια γέφυρα υπάρχει εκεί μονάχα για να κάνει τη δουλειά της, να αντέχει το βάρος των αυτοκινήτων που τη διασχίζουν και να μην πλημμυρίζει κάθε φορά που φουσκώνουν τα νερά του χειμάρρου από κάτω.

Βέβαια, μετά από αιώνες μπορεί να μην υπάρχει ούτε χείμαρρος ούτε κίσσαβος, μπορεί ούτε καν πλανήτης ή έστω άνθρωποι να κάνουν βόλτες πάνω του. Μέχρι τότε, όμως, όλοι εμείς οι περαστικοί θα πρέπει να συνεχίσουμε να κάνουμε τη δουλειά μας, αφήνοντάς την στους επόμενους περαστικούς, άλλοτε ως ένα πέτρινο σπουδαίο ευεργέτημα και άλλοτε ως μια τσιμεντένια ανιαρή, μα πάντως αποτελεσματική, ανώνυμη ιστορία.

πλανόδιο

Πριν λίγο στον πεζόδρομο παίζανε δύο πλανόδιοι μουσικοί, πολύ κοντά ο ένας στον άλλον. Ο πρώτος, γύρω στα πενήντα, έπαιζε στο βιολί, κατι ρώσικα, ότσι τσόρνια και τέτοια. Ο δεύτερος, πιο πιτσιρικάς, έπαιζε στην κιθάρα του ρέντιοχεντ ή έτσι μου φάνηκε τουλάχιστον. Ο ήχος και των δυο έβγαζε κάτι παραπονιάρικο και έτσι, όπως έπεφταν οι συγχορδίες του ενός πάνω στου άλλου, η μείξη δεν ακουγότανε και τόσο ενοχλητικά παράταιρη.

Κάποια στιγμή περνάει μια παρέα κοριτσιών μπροστά απο τον κιθαρίστα. Τον κοιτάζουν, τον σχολιάζουν, του χαμογελούν και η μια πάει κοντά του και του ρίχνει ένα κέρμα μέσα στη ξαπλωμένη θήκη του οργάνου του. Αυτός ζωηρεύει και παίζει με μεγαλύτερη ένταση πλέον μόνο για πάρτη τους. Ο βιολιστής παραδίπλα παρακολουθεί, ζηλεύει μάλλον λίγο, οπότε αρχίζει όχι μόνο να παίζει και αυτός πιο έντονα, αλλά αλλάζει αιφνιδίως ρεπερτόριο, κάνοντας ένα άλμα από τις στέπες της ρωσίας ως τα λιμάνια της αργεντινής. Ο νεαρός δέχεται την πρόκληση, αφήνει το κομμάτι του και τον σιγοντάρει σε αυτο το ξελιγωμένο τάνγκο του μεσημεριού. Τώρα δεν τους παρακολουθούν μονάχα τα κορίτσια, αλλά ολόκληρη η πόλη.

Τελειώνουν, ο κόσμος τούς χειροκροτά, τα κορίτσια ρίχνουν ακόμα ένα κέρμα, αυτή τη φορά μέσα στη θήκη του βιολιού και απομακρύνονται, αφού έχουν πια ολοκληρώσει την αποστολή τους. «Να σου πω, ρε μπάρμπα», φωνάζει ο κιθαρίστας στον βιολιστή, «τι λες; Κάνουμε συγκρότημα;» «Και δεν κάνουμε», του απαντά ο άλλος. «Και πώς λες να το πούμε;» «Ξέρωγω... Οι Άφραγκοι σου αρέσει;»

διπολικό

Έξω από τον Άγιο Αντώνιο, τον γείτονα, δυο κυριούλες συνομιλούν κάτω από τις ομπρέλες τους. Η πρώτη αποδίδει τα παράδοξα καιρικά φαινόμενα στις αμαρτίες των ανθρώπων και τη θεία δίκη που έρχεται να βάλει τα πράγματα στη θέση τους. Η δεύτερη, πιο διαβασμένη, μιλάει για την κλιματική αλλαγή και λέει πως φταίνε οι ασυλλόγιστες επιλογές μας και τώρα να, η φύση εκδικείται. «Το ίδιο πράγμα λέμε», της επισημαίνει η πρώτη και χαρούμενες που τα έχουν βρει, μπαίνουν μες στον ναό να ανάψουν το κεράκι τους. Παρακάτω, στα πεζοδρόμια της Σβωλου, δυο νεαροί κάθονται σε ένα καφέ και κουτσομπολεύουν χαζεύοντας τα κινητά τους. Κάποια στιγμή ο ένας δείχνει στον άλλον κάτι στην οθόνη του. «Άστην... όπως έστρωσε θα κοιμηθεί», του απαντάει ο φίλος του χαιρέκακα και συνεχίζουν και οι δυο να ξύνουν με το καλαμάκι τα τοιχώματα των ποτηριών τους. Το δίπολο δράση-αντίδραση έχει για τα καλά αντικατασταθεί από το έγκλημα-τιμωρία σε όλα τα ηλικιακά κοινά, όπως φαίνεται, τώρα που το χειμώνας-καλοκαίρι έπαψε να πουλάει.

κατοστάρες

Έπρεπε να φτάσει 25 Ιουνίου για να κάνω το πρώτο μου μπάνιο στη θάλασσα για φέτος. Άλλες χρονιές ξεκινούσα τα μπάνια από νωρίς τον Μάιο, ακόμα και τον Απρίλιο καμιά φορά, και τα μετρούσα πάντα προσεχτικά, σχολαστικά, βάζοντας στόχο να φτάσω τα 100, πράγμα που μόνο μια φορά, μες στην ενήλικη ζωή μου, το κατάφερα.

Πριν λίγες μέρες, κουβεντιάζοντας με κάποιον φίλο, που μόλις είχε γυρίσει από τη θάλασσα, του έλεγα ότι στεναχωριέμαι που οι παραθεριστικοί μου στόχοι, όσο περνούν τα χρόνια, γίνονται ολοένα και πιο ταπεινοί και πάντα κάπου εκεί, στα μισά του Ιουλίου, μοιραία εγκαταλείπονται. Αυτός, για να με παρηγορήσει ή για να με κάνει να αισθανθώ ακόμα πιο άσχημα -ακόμα δεν έχω καταλάβει- μου είπε ότι φταίει που ενώ μεγαλώνω, δεν αναπροσαρμόζω τους στόχους μου σε κάτι λιγότερο παιδικό από αυτό των 100 μπάνιων. Του ζήτησα εξηγήσεις και τότε μου απάντησε ότι αυτός, για παράδειγμα, είχε βάλει ως στόχο το καλοκαίρι του '15 να κάνει μπάνιο σε όλες τις παραλίες του Πηλίου και αφού τα κατάφερε σχεδόν, έβαλε νέο στόχο το '16, να κάνει τα μπάνια της αλφαβήτου, να κολυμπήσει δηλαδή σε 24 παραλίες που το όνομα της καθεμιάς να αρχίζει από άλλο γράμμα, αρχίζοντας από την Άφησσο του

Παγασητικού και τερματίζοντας στους Ωρεούς της Εύβοιας. Και αφού το πέτυχε κι αυτό έβαλε για το '17 έναν καινούριο στόχο, ακόμα πιο φιλόδοξο, να κάνει, λέει, μια βουτιά σε όλους τους νομούς της χώρας.

«Τι λες, ρε παλαβέ;» υπήρξε η πρώτη μου, συγκρατημένη σχετικά, αντίδραση. «Πώς θα το κάνεις αυτο; Πρώτον, θα πρέπει να ταξιδεύεις σχεδόν όλο το καλοκαίρι και δεύτερον και σημαντικότερο, και συγγνώμη άμα σου το χαλάω, υπάρχουν, ξέρεις, και νομοί περικόλιστα, που δεν τους βρέχει η θάλασσα.» «Δεν νομίζω», μου απάντησε ο μάλλον τσακωμένος με τη γεωγραφία φίλος, χωρίς να διευκρινίζει σε ποια από τις δυο ενστάσεις μου αναφέρεται. Κι ενώ τον άφησα να ετοιμάζεται για το επόμενο του μπάνιο σε κάποια παραλία της ευρυτανίας, γύρισα σπίτι μου σταλήθεια πολύ προβληματισμένος. Μήπως ο φίλος είχε δίκιο τελικά; Μήπως οι στόχος των 100 βουτιών είναι πράγματι παιδικός και πρέπει να αναζητήσω κάποιον άλλον πιο υπερβολικό και ως εκ τούτου πιο ενήλικο;

Παραδοσιακά η περίοδος των μεγάλων στόχων - τόσο για μένα όσο, νομίζω, και για τους περισσότερους- είναι αυτή του Σεπτεμβρίου. Τότε που δεσμευόμαστε απέναντι στον εαυτό μας πως τον χειμώνα που έρχεται θα αναζητήσουμε μια καλύτερη δουλειά, θα τακτοποιήσουμε τις

εκκρεμότητές μας, θα κόψουμε τις κακές, τις ανθυγειινές συνήθειες, θα μαζευτούμε, θα σοβαρευτούμε και θα κάνουμε επιτέλους όλα αυτά τα οποία τόσα χρόνια συνέχεια αναβάλλουμε. Μήπως όσο περνούν τα χρόνια και όσο οι στόχοι του φθινοπώρου γίνονται όλο και πιο αγχωτικοί και επείγοντες, πρέπει και οι στόχοι του καλοκαιριού να ξεφεύγουν από το αυστηρά ρεαλιστικό πλαίσιο των συμβάσεων της θνητής ζωής και του πεπερασμένου κόσμου;

Θέλω να πω, αν είσαι 16 χρονών και δεν καταφέρεις να κάνεις 100 μπάνια μέσα σε ένα καλοκαίρι, δεν πειράζει, θα ξαναπροσπαθήσεις του χρόνου που θα είσαι 17 ή του παραχρόνου που μόλις θα ενηλικιώνεσαι. Αν έχεις όμως περάσει τα 40 και δεν βάλεις στόχο να ανέβεις μέσα σε ένα καλοκαίρι σε 100 βουνά ή δεν διασχίσεις 100 ποτάμια ή έστω δεν ταξιδέψεις σε 100 πλανήτες, ξέρω γω, πόσες ευκαιρίες θα έχεις στο μέλλον για να ξαναδοκιμάσεις; Τι σημασία έχει αν οι στόχοι αυτοί είναι ανέφικτοι; Στο κάτω-κάτω, αν το καλοσκεφτείς, όλα, ακόμα και αυτά τα 100 μπάνια για τους περισσότερους, ανέφικτα είναι. Όλα είναι ανέφικτα μάχι και τόσο μάταια.

Το μόνο μάταιο είναι να είναι ακόμα Ιούνιος κι εσύ να λες: «Του χρόνου, δεν πειράζει...» Κι όμως, πειράζει.

στα φανάρια

Δεν ξέρω πόσο αληθινή είναι η παρακάτω ιστορία, αλλά τη μεταφέρω εδώ, περίπου όπως την άκουσα, προτείνοντάς την ως μέθοδο αντιμετώπισης παρόμοιων καταστάσεων:

Θεσσαλονίκη, απόγευμα Παρασκευής. Στα φανάρια μπροστά στα δικαστήρια μια ομάδα μαυροντυμένων νεαρών μοιράζει στους διερχόμενους οδηγούς την εφημερίδα της Χ.Α. Κάποιοι την παίρνουν, κάποιοι άλλοι λένε «όχι, ευχαριστώ», ενώ υπάρχουν και αυτοί που ανεβάζουν το τζάμι επιδεικτικά για να τους δείξουν πόσο ανεπιθύμητη είναι η μαύρη προσφορά τους. Σε κάθε άρνηση οι νεαροί σκύβουν το κεφάλι, βρίζουν μέσα από τα δόντια τους και προχωρούν προς το επόμενο αμάξι.

Κάποια στιγμή, ακριβώς πάνω στη διασταύρωση, σταματάει ένα αγροτικό με την καρότσα φορτωμένη με ροδάκινα. Ο οδηγός δεν περιμένει καν να έρθουν κοντά του οι τύποι με τα μαύρα. Βγάει το κεφάλι έξω από το παράθυρο και τους φωνάζει: «Εδώ! Μια εφημερίδα, ρε παιδιά!» Τα παιδιά, ενθουσιασμένα, τον πλησιάζουν και του προσφέρουν την εφημερίδα τους. Αυτός την αρπάζει, ανοίγει την πόρτα, βγαίνει από το αμάξι, καταβρέχει το παρμπρίζ με ένα μπουκαλάκι νερό και στη συνέχεια το τρίβει καλά-καλά με το τσαλακωμένο έντυπο. Οι νεαροί τον

κοιτάζουν έκπληκτοι και συγκρατημένα οργισμένοι. Κάποιοι άλλοι ομοϊδεάτες τους, που στέκονται στο απέναντι πεζοδρόμιο -είναι και τα γραφεία τους κάπου εκεί- ουρλιάζουν κάτι ακατάληπτα. Ενώ έχει ήδη ανάψει πράσινο και οι από πίσω έχουν αρχίσει να κορνάρουν, ο τύπος καμαρώνει το φρεσκογουαλισμένο του παρμπρίζ, τους δίνει πίσω το επίσημο όργανο της εγκληματικής οργάνωσής τους, που έχει γίνει πια και επισήμως κουρελόπανο, και ξαναμπαίνει στο αμάξι.

Φεύγωντας τους φωνάζει ξανά: «Μπράβο, ρε παληκάρια! Αν το κάνετε αυτό σε κάθε φανάρι της πόλης, τους έχετε εξαφανίσει όλους αυτούς τους ξένους που έρχονται και μας παίρνουν τα βετέξ». Τα τελευταία εναπομείναντα εγκεφαλικά κύτταρα των παιδιών με τα μάρα παραδίδονται αμαχητί.

λιωμένες σοκολάτες

Σταματάω στο ψιλικατζίδικο να πάρω καπνό.
Μπροστά μου ένας ηλικιωμένος διαλέγει σοκολάτες,
μάλλον για τα εγγόνια του. Στο μαγαζί βρίσκεται
επίσης μια κοπέλα, ντυμένη στα πράσινα, που κάνει
προμόσιον κάποια μάρκα τσιγάρων. Η κοπέλα
ρωτάει τον παππού το τυπικό «καπνίζετε»,
προκείμενου μετά να πει το ποίημά της.

Εκείνος αρχίζει να της λέει: «Κάπνιζα παλιά, αλλά το
έκοψα, πάνε 20 χρόνια. Προβλήματα με την υγεία
δεν είχα. Όχι από το τσιγάρο, δηλαδή. Αλλά να, μου
γκρίνιαζε συνέχεια η κυρά και αναγκάστηκα.
Δηλαδή, δεν το έκοψα μαχαίρι. Στην αρχή κάπνιζα
κρυφά έξω από το σπίτι, αλλά αυτή, η πονηρή,
μύριζε τα ρούχα μου μετά και πάντοτε με
καταλάβαινε. Ύστερα, την έχασα. Κοντεύουν πέντε
χρόνια. Στην αρχή, όταν χήρεψα, είπα να το
ξαναρχίσω, αλλά κάθε φορά που πήγαινα να
ανάψω, δεν ξέρω, ένα περίεργο πράγμα, ρε κορίτσι
μου, νόμιζα ότι θα πεταχτεί η συγχωρεμένη από
καμιά γωνιά και θα με αρχίσει πάλι τον εξάψαλμο.»

Όλοι, το κορίτσι με τα πράσινα, ο ψιλικατζής, εγώ, ο
επόμενος πελάτης, που περιμένει τώρα πίσω μου,
στεκόμαστε αδιαμαρτύρητα και τον ακούμε να
αφηγείται αργά και βασανιστικά την ιστορία του.
Εκείνος καταλαβαίνει ότι το έχει παρακάνει και

σταματάει απότομα ρωτώντας αυτή τη φορά πιο χαμηλόφωνα: «Εσύ, κορίτσι μου, καπνίζεις;» Αυτή χαμογελάει αμήχανα. Ο γέρος κοιτάζει τα χέρια της μικρής και βγάζει τα συμπεράσματά του: «Άμα καπνίζεις, να βρεις ένα καλό παιδί να σου το κόψει το ρημάδι. Αλλιώς να βρεις ένα ακόμα πιο καλό, που να αξίζει να το αρχίσεις για χάρη του.»

Το αιρκοντίσιον στο ψιλικατζίδικο δουλεύει στο φουλ. Οι σοκολάτες, ωστόσο, στα χέρια του παππού λιώνουν μαζί με τη φωνή του.

το πουλί

Ταξιδεύω, αργά χθες το βράδυ, από Θεσσαλονίκη για Βόλο. Η Εθνική ήσυχη, όσο ποτέ άλλοτε με ένα ψιλόβροχο πού και πού να σπάει κάπως τη μονοτονία της οδήγησης. Τα γιώτα-χι ελάχιστα και οι νταλίκες να σέρνονται νωχελικές στα δεξιά του δρόμου.

Κάποια στιγμή, λίγο πριν την Κατερίνη, μου φαίνεται πως βλέπω μπροστά μου κάτι παράξενο. Κοιτάζω καλύτερα. Είμαι ακόμα μακριά και ίσως με ξεγελάει η όρασή μου. Γκαζώνω για να πλησιάσω κι άλλο το προπορευόμενο όχημα. Ναι, δυστυχώς, είναι αυτό που μου φάνηκε πως είδα εξ αρχής: Ένα φορτηγό που έχει ζωγραφισμένο στην πίσω πλευρά της καρότσας του το πουλί της Χούντας. Αφού τον φωτογραφίζω, τον προσπερνάω κορνάροντάς του. Το ξέρω, δεν έχει και πολύ νόημα, αλλά θα ήθελα το κορνάρισμα να μεταφραζόταν στα αυτιά του ως: «Τι μαλάκας που είσαι!» Μάταιο. Αυτός μου αντικορνάρει, σαν να λέει μάλλον: «Γεια σου και σένα, πατριώτη!»

Λίγο μετά σταματάω στο αγαπημένο μου καφέ στην Εθνική, μετά τα διόδια της Λεπτοκαρυάς. Παίρνω κάτι να πιω και πιάνω κουβέντα με τον υπάλληλο. Του λέω τι είδα παραπάνω. «Α, ο Βαγγέλης από τη Λαμία», μου απαντά. «Καλό παιδί, αλλά λίγο

βλαμμένος.» Το έχω ξαναγράψει, όλοι όσοι δουλεύουν στην Εθνική Οδό λίγο πολύ γνωρίζονται και ανάμεσά τους αναπτύσσονται αισθήματα συμπάθειας που είναι ικανά να συγχωρέσουν κάθε εμμονή και κάθε αδυναμία. «Μόνο βλαμμένος;» τον ξαναρωτώ. «Όχι, εντάξει», μου λέει αυτός, «όχι βλαμμένος σαν κι εμάς. Βλαμμένος με πρόβλημα.»

Ικανοποιημένος από τη μεταμεσονύχτια διάγνωση, σηκώνομαι να φύγω. Ο φίλος του δρόμου φωνάζει πίσω από την πλάτη μου: «Πριν λίγο έπρεπε να είχες έρθει. Σταμάτησε ένας άλλος νταλικέρης από τα Γρεβενά, που είχε γραμμένο έναν ωραίο στίχο πάνω από την πινακίδα του.» «Ποιον στίχο;» τον ρωτάω. «Ζητώ ακρόαση θεού και αλλαγή πλανήτη... Του Στράτου, αν δεν κάνω λάθος» Χίλιες φορές του Στράτου παρά του στρατού, σκέφτομαι και μπαίνω στο αμάξι μου ικανοποιημένος. Η σύντομη ανισορροπία αυτή της νύχτας και του δρόμου μοιάζει κάπως να διορθώθηκε.

Τώρα το καλοκαίρι, επειδή έχω λεύκη και πρέπει να προφυλάγομαι από την έντονη ηλιοφάνεια, κυκλοφορώ πάντα τη μέρα με καπέλο. Παλιότερα με εκνεύριζαν αφάνταστα αυτοί οι λεκέδες πάνω στο πρόσωπό μου, αλλά όπως λέει και ένας φίλος μου γιατρός, από όλα τα αυτοάνοσα μου έτυχε το πιο ακίνδυνο. Οπότε έχω πάψει να γκρινιάζω.

Για κάποιον λόγο, όποτε μπαίνω να ψωνίσω σε κάποιο μαγαζί φορώντας το καπέλο μου, οι πωλητές με περνάνε για ξένο κι αρχίζουν να μου μιλάνε στα αγγλικά για να με εξυπηρετήσουν. Συνήθως τους διακόπτω λέγοντας ένα ξενερωτικό «Έλληνας είμαι» και δεν τους αφήνω να αξιοποιήσουν το λόγούερ τους. Καμιά φορά, άμα έχω όρεξη, παριστάνω για λίγο τον τουρίστα. Αλλά επειδή τα αγγλικά μου είναι τραγικά, δεν με καταλαβαίνουν, οπότε, και για να μην ομολογήσω την απάτη μου, αναγκαζόμαστε να συνεχίσουμε την κουβέντα μας στη νοηματική και στο τέλος φεύγω έχοντας αγοράσει κάτι τελείως άχρηστο. Το οποίο, όμως, θα μπορούσε να κάνει πολύ μεγάλη εντύπωση στους φίλους μου, εκεί στην άγνωστη και εξώτικη χώρα, από όπου και υποτίθεται πως έχω έρθει.

Το Σάββατο, που μπήκα σε έναν φούρνο να πάρω κάτι για να φάω, παρασύρθηκα από το «καν αί χελπ

γιου» της φουρνάρισσας και είπα να ζήσω ξανά για λίγο τον μύθο στην Ελλάδα. Επειδή, όμως, η προφορά μου της θύμισε μάλλον κάτι οικείο, φάνηκε να ενθουσιάζεται και με ρώτησε σε μια γλώσσα ακατανόητη κάτι που εγώ αυθαίρετα μετέφρασα ως: «Πού είσαι, ρε πατρίδα; Πώς βρέθηκες εσύ εδώ;» «Πού να σου εξηγώ... Μεγάλη ιστορία», της απάντησα, πάντα σε αυτά που εγώ θεωρώ ως αγγλικά, και έφυγα βιαστικά, σκορπώντας ένα σωρό ερωτηματικά ξωπίσω μου.

Λίγο αργότερα, και μασουλώντας το τυρόψωμο που είχα μόλις αγοράσει, σκέφτηκα ότι από όλες τις φορές που έχω παραστήσει τον παράξενο ταξιδιώτη, αυτή ήταν και η πιο αυθεντική, αφού αυτό το «μεγάλη ιστορία», που είπα ως υπεκφυγή, ισχύει μια χαρά και ως απάντηση σε ολά τα «πώς βρέθηκες εσύ εδώ;» του κόσμου. Άλλωστε, κι ο φίλος μου ο γιατρός, που είναι και επιστήμων άνθρωπος, όταν τον ρωτούσα στην αρχή πώς εμφανίστηκε η λεύκη, έτσι από το πουθενά, στα μούτρα μου, κάτι τέτοιες αόριστες, μα τελικά πολύ σωστές, απαντήσεις θυμάμαι πως μου έδινε.

Θηρία τριήμερα

Όταν ήμουν στη Μαδρίτη, ήταν ένα καλοκαιρινό τριήμερο όπου είχε αδειάσει ολόκληρη η πόλη κι εγώ είχα μείνει μόνος σχεδόν στο σπίτι και στη γειτονιά μου, αφού ακόμα δεν είχα αποφασίσει αν θα έπρεπε να συμπεριφέρομαι ως κάτοικος ή ως τουρίστας. Κάποια στιγμή, κατά τη διάρκεια του τριημέρου, ξέμεινα από καπνό και αναγκάστηκα να βγω για να ψάξω ανοιχτό εστάνκο. Έμεινα τότε στον τελευταίο όροφο μιας παλιάς πολυκατοικίας, χωρίς ασανσέρ, και με τον καύσωνα της Καστίλλης να βαράει κατι σαραντάρια ανελέητα, απέφευγα γενικά, μέχρι να πέσει ο ήλιος, τις άσκοπες μετακινήσεις.

Κατεβαίνοντας τη σκάλα προς το ισόγειο, μου έκανε, θυμάμαι, πολύ μεγάλη εντύπωση ότι από όλα τα διαμερίσματα ακουγόταν μουσική. Ακόμα και από εκείνα όπου στεγάζονταν γραφεία και που τις άλλες τις μέρες, τις κανονικές, ήταν ούτως ή άλλως σιωπηλά κι έμοιαζαν ακατοίκητα.

Καπνοπωλείο ανοιχτό δεν βρήκα πουθενά. Βρήκα όμως ένα συνοικιακό καφέ που πουλούσε και τσιγάρα, και επειδή είχα ήδη εξαντληθεί από την αναζήτηση, κάθισα στο μπαρ και παρήγγειλα έναν αμερικάνο κον ιέλο. Έπιασα και κουβέντα με τον τύπο που το κρατούσε, με τόσο ενθουσιασμό που

ήταν σαν να εξέτιε ποινή, και από αυτόν έμαθα ότι οι μαδριλένοι συνηθίζουν, όταν φεύγουν από την πόλη για διακοπές, να αφήνουν ανοιχτά τα ραδιόφωνα τους για να τα ακούν οι επίδοξοι διαρρήκτες τους, να νομίζουν πως είναι ακόμα εκεί και να αποθαρρύνονται. Αμέσως σκέφτηκα πόσο παράλογο είναι αυτό το κόλπο, αφού δεν μπορεί οι Ισπανοί διαρρήκτες να είναι τόσο πια χαζοί που να μην το έχουν καταλάβει.

Όταν επέστρεψα στο σπίτι, συνειδητοποίησα ότι το μόνο διαμέρισμα στην πολυκατοικία μας από όπου δεν ακουγόταν μουσική ήτανε το δικό μου και έσπευσα να βάλω στο λάπτοπ μου να παίζει μια λίστα. Ήταν πια απόγευμα και το κτήριο απέναντι είχε αρχίσει να ρίχνει τη σκιά του επάνω στο μπαλκόνι μου. Πήρα μια μπύρα από το ψυγείο και βγήκα έξω να χαζέψω λίγο την ερημιά στον δρόμο. Η μουσική από όλα τα διαμερίσματα της πόλης, που έφτανε μέχρι εκεί ψηλά, έμοιαζε τώρα σαν να δένει μέσα σε μια αστεία, αλλά και σπαρακτική ταυτόχρονα, αλλόκοτη αρμονία.

Σκέφτηκα ξανά τον τύπο με τον οποίο κουβέντιαζα νωρίτερα στον μπαρ, τους άστεγους που συνάντησα στον δρόμο, έναν παππού που είχα δει στο πάρκο παρέα με τον σκύλο του, μια γυναίκα με κόκκινο φόρεμα έξω από τη στάση του μετρό που τραγουδούσε μόνη της, ακόμα και τους διαρρήκτες που είχαν στο μεταξύ στήσει αυτί έξω από την πόρτα

μου. Όλους αυτούς που δεν μπορούσαν να πάνε
πουθενά. Όλους αυτούς, που από ανάγκη και όχι
από καπρίτσιο ή από επιλογή, είχαν εγκλωβιστεί
μέσα στα σπίτια τους και μέσα στις ζωές τους.

Και τότε βρήκε ανοιχτά και τρύπωσε μες στο κεφάλι
μου, σαν άλλος διαρρήκτης, η ιδέα ότι οι άδειες
πόλεις ανήκουν σε αυτούς που περισσεύουν πίσω,
όταν οι άλλοι, οι πολλοί, φεύγουν και τις
εγκαταλείπουν, κάτι τέτοια καλοκαιρινά και
ανελέητα τριήμερα

Όταν οι γιατροί δεν μπορούν να κάνουν με βεβαιότητα διάγνωση, πετάνε ένα «είναι ψυχολογικό» και ξεμπερδεύουν. Κάποιοι γιατροί, πιο σοβαροί, προτιμούν, αντί του «ψυχολογικό» τον όρο «ψυχογενές», που ακούγεται πιο επιστημονικά ψαγμένος. Γενικά αυτό που κάποιοι, χρησιμοποιώντας επιτηδευμένο λεξιλόγιο, προσπαθούν να πείσουν τον συνομιλητή τους για τα πάντα είναι ίσως το πιο παλιό κόλπο στην ιστορία της ανθρώπινης επικοινωνίας. Και όπως συμβαίνει με αυτού του είδους τα παλιά τα κόλπα, πρέπει πού και πού κι αυτό κάπως να ανανεώνεται. Για αυτό κι εγώ συμβούλεψα σήμερα τον δικό μου τον γιατρό να μη μου ξαναπεί πως είναι ψυχογενές το -κατά τα άλλα όχι και τόσο σοβαρο- προβληματάκι μου, αλλά να κάνει χρήση των όρων ψυχοδραματικό, ψυχανθές, ψυχεδελικό, ψυχοσαββατιάτικο ή έστω ψιχαλιστό, μήπως και κάποια στιγμή μπορέσουμε και συνεννοηθούμε.

η δικαίωση

Κάθε φορά που ακούω τη φράση «θα τον δικαιώσει η ιστορία», θυμάμαι έναν παλιό συμμαθητή, που στο σχολείο όλοι τον πειράζαν -εντάξει, πήγαινε κι αυτός γυρεύοντας- και επειδή με εκνεύριζε λίγο η στωικότητα του, όταν τα παλιόπαιδα στην αυλή καμιά φορά το παρακάνανε, του έλεγα: «Πώς τους ανέχεσαι, ρε; Γιατί δεν τους λες τίποτα;» Αυτός πάντα μου απαντούσε: «Δεν πειράζει. Άστους, μωρέ. Στη ζωή θα φανούνε όλα.»

Ειλικρινά, δεν ξέρω τι φάνηκε τελικά στη δική του τη ζωή. Πώς τον δικαιώσε η δική του ιστορία. Στη δική μου τη μυθολογία, πάντως, τον έχω κατατάξει σε μια θέση εξαιρετικά περίοπτη. Τον φαντάζομαι να είναι τώρα σπουδαίος και πετυχημένος «στη ζωή», να κάθεται πίσω από ένα τεράστιο γραφείο και έξω από την πόρτα του να περιμένουν στοιχισμένοι άλλοι παλιοί συμμαθητές να ερθεί η σειρά τους, να μπουν να του ζητήσουν δανεικά, βοήθεια και χάρες. Κι αυτός έναν-έναν να τους υποδέχεται, να ακούει τα αιτήματά τους και ύστερα να τους λέει: «Θυμάσαι που με είχες πει βλάκα μπροστά στα κορίτσια τότε, στο τέταρτο διάλειμμα; Εσύ θυμάσαι που στη γυμναστική μου είχες κρύψει πίσω από το καλοριφέρ τη φόρμα;»

Δεν ξέρω τι ακριβώς δικαίωση μπορεί να φέρει η φαντασίωση πως το όνομά σου ίσως κάποτε να στριμωχτεί μέσα σε μια υποσημείωση στη ζωή ή σε κάποιο βιβλίο ιστορίας. Μπορώ, όμως, να πω με σιγουριά ότι, αν ψάχνεις τέτοιες απολαύσεις, πιο εύκολο είναι, έστω και προσωρινά, να σε δικαιώσει η χημεία.

εις το όνομα της μητρός

Ένας φίλος ανοίγει ένα μπαρ παραθαλάσσιο, κι ενώ τα έχει όλα έτοιμα σχεδόν, έχει κολλήσει στο όνομα που θα του δώσει. Όσα ονόματα του αρέσουν είναι ήδη πιασμένα και όσα από τα ελεύθερα του προτείνουμε τα βρίσκει άχαρα, ανεπαρκή και ακατάλληλα.

Χθες βράδυ, που τον βρήκα να κάνει βόλτα, όπως κι εγώ, κάτω στην παραλία, έκανα το λάθος να τον ρωτήσω: «Τι λέει; Πώς πάει με το αβάφτιστο;» «Άσε μας, ρε φίλε», μου απάντησε πολύ εκνευρισμένος. «Γράφεις βιβλία, ιστορίες, ανεβάζεις ενα σωρό εξυπνάδες στο φουμπού κι εμένα ένα όνομα της προκοπής δεν μπορείς να μου βρεις για το μπαράκι μου.»

Η επίθεσή του μπορώ να πω ότι με στεναχώρησε και έτσι αποφάσισα να πάρω το θέμα του λίγο πιο σοβαρά και να τον βοηθήσω. Γύρισα σπίτι, κάθισα στο γραφείο μου και άρχισα να αναζητώ το πιο έξυπνο, το πιο πρωτότυπο, αλλά ταυτόχρονα και εμπορικό, όνομα για μπητσόμπαρο.

Μετά, που ένιωσα κάπως να κουράζομαι, πήρα το λάπτοπ στο κρεβάτι και συνέχισα από οριζόντια θέση πια την πυρετώδη αυτή αναζήτηση. Μετά, με πήρε ο ύπνος. Εκεί, μέσα στον ύπνο μου, είδα ένα

όνειρο πολύ αγχωτικό, πως ήμουν ξαπλωμένος, λέει, σε μian ακτή εφιαλτική και με είχαν περιτριγυρίσει όλα τα τέρατα των θαλασσών, τα τέκνα του πλοιάρχου Γκραντ, μέδουσες, τσούχτρες, αστερίες, σκυλάδες και σκυλόψαρα, ρακέτες κι αντηλιακά, μαλάκες και μαλάκια.

Ξύπνησα μες στη νύχτα κάθιδρος. Δοκίμασα μάταια να ξανακοιμηθώ και ύστερα άνοιξα ξανά το λάπτοπ, μήπως και βρω καμία είδηση συναρπαστική για να με νανουρίσει. Άντι για αυτό, όμως, βρήκα στο ίνμποξ ένα μήνυμα από τον μέχρι από λίγες ώρες απεγνωσμένο φίλο μου: «Άσε, μην κουράζεσαι. Το βρήκα μόνος μου. Θα το πω Bar-Bara, να χαρεί και η μάνα μου, που δεν της έχω κάνει ακόμα εγγονή να ακούσει το όνομά της.»

ατμοσφαιρικό

Πάω στο βουλκανιζατέρ να αλλάξω λάστιχα. «Έχεις πολλά χιλιόμετρα» μου λέει ο μάστορας. «Τι δουλειά κάνεις;» (Κάθε φορά μού κάνει την ίδια ακριβώς ερώτηση.) «Γιατρός είμαι» του απαντάω. (Κάθε φορά τού λέω και κάτι άλλο.) «Αλήθεια; Τι γιατρός;» Έμπλεξα, σκέφτομαι και αναρωτιέμαι με ποια ειδικότητα θα ξεμπερδέψω πιο γρήγορα από τις ερωτήσεις του. «Παιδίατρος» του λέω και τον ξεενερώνω μάλλον. «Α... παιδίατρος... μαλακία...» «Γιατί, ρε φίλε;» αντιδρώ σχεδόν προσβεβλημένος. «Τίποτα μωρέ. Έτσι... Κουβέντα να γίνεται...» Λίγο μετά, και ενώ είναι σκυμμένος κάτω από το ανταμομπίλ, το ξανασκέφτεται. Σηκώνεται, σταυρώνει τα χέρια του και με ξαναρωτάει: «Ο έρωτας είναι παιδική ασθένεια;» «Όχι ακριβώς» του απαντάω όσο πιο επιστημονικά μπορώ. «Λάθος, παιδική είναι. Και όσο πιο μικρός την περνάς τόσο το καλύτερο. Γαμώ τα πτυχία σου, γιατρέ», μου λέει και με έναν αναστεναγμό εκπνέει μες στο μαγαζί καμιά κατοσταριά ατμόσφαιρες τουλάχιστον.

Είχα κάποτε έναν φίλο που μου έλεγε συνέχεια ότι ήθελε να γίνει συγγραφέας. Όταν εγώ τον ρωτούσα «και γιατί δεν γίνεσαι; ποιος σε εμποδίζει;», μου απαντούσε ότι του ερχόντουσαν κάτι εκπληκτικές ιδέες στο μυαλό, αλλά πάντα σε ώρες ακατάλληλες, όταν οδηγούσε για παράδειγμα ή όταν ήταν στη δουλειά, και μέχρι να βρει χαρτί για να τις καταγράψει, τις ξεχνούσε. Τις έχανε, όπως έλεγε χαρακτηριστικά, όπως κυλάει το νερό μέσα από τα δάχτυλά μας.

Κάποια στιγμή, αφού βαρέθηκα να τον ακούω να γκρινιάζει κι αφού ως τότε δεν τον είχα ακούσει να μου αφηγείται, έστω προφορικά, κάτι ενδιαφέρον και καλό, από όλα αυτά που το κεφάλι του υποτίθεται ότι συνέχεια γεννούσε, του έκανα δώρο ένα μαγνητόφωνο και τον προέτρεψα να το χρησιμοποιήσει αμέσως μόλις του ξανακατεβεί η επόμενη συγκλονιστική ιδέα.

Πέρασαν λίγες μέρες και το πρωί μιας Κυριακής που ήμουν στο σπίτι και κοιμόμουν, άκουσα να χτυπάει το κουδούνι μου. Σηκώθηκα, απάντησα. Ήταν ο περί ου ο λόγος φίλος, ο οποίος πανικόβλητος μού φώναζε να του ανοίξω. Του άνοιξα, ανέβηκε. «Τι έπαθες;» του λέω. «Φτιάξε καφέ», μου απαντάει τρέμοντας, «και θα σου τα πω όλα».

Φτιάχνω καφέ, καθόμαστε κι αυτός βγάζει από την τσέπη του το δώρο που του είχα κάνει και το ακουμπά επάνω στο τραπέζι μου. «Βάλτο να παίξει» μου λέει. Το βάζω. Ο φίλος είχε ξαπλώσει το προηγούμενο βράδυ στο κρεβάτι του κι εκεί, λίγο πριν να τον πάρει ο ύπνος, του είχε έρθει στο μυαλό μια από αυτές τις φοβερές ιδέες και είπε να εγκαινιάσει το μαγνητοφωνάκι του. Έτσι ακούσαμε μαζί τη φωνή του να αφηγείται μια ιστορία, που βασικά ούτε ωραία ούτε καινούρια ήτανε και που θύμιζε πολύ μια ταινία που είχαμε δει μαζί στο σινεμά πριν λίγες εβδομάδες. Άκουσα υπομονετικά ολόκληρη τη νυσταγμένη του αφήγηση, μέχρι που η φωνή στην κασέτα άρχισε να βαραίνει και να σβήνει σιγά-σιγά, για να τη διαδεχτεί λίγα λεπτά μετά το ρυθμικό και παραδόξως πολύ πιο ενδιαφέρον ροχαλητό του.

Κάνω να κλείσω το μηχάνημα, αλλά ο φίλος με σταματάει. «Περίμενε», μου λέει έντρομος, «τώρα, σε λίγο, αρχίζει...» Η εικόνα μας, έτσι όπως κοιταζόμασταν για λίγη ώρα, με τον φραπέ στο χέρι και το μαγνητόφωνο να ροχαλίζει μακάριο ανάμεσα μας, πρέπει να ήταν πολύ κωμική. Ωστόσο, δεν πρόλαβε κανείς μας να γελάσει, αφού σύντομα άρχισε να ακούγεται μια άλλη, άγνωστη φωνή που επαναλάμβανε μονότονα κάτι τελείως σκοτεινό κι ακατανόητο. «Ποιος είναι αυτός, ρε;» τον ρωτώ. «Κανείς. Δεν ξέρω... Ποιος να είναι; Αφού μένω

μόνος μου... Έτσι νόμιζα, μέχρι πριν από λίγο,
δηλαδή», μου απαντάει έτοιμος σχεδόν να βάλει
τώρα πια τα κλάματα.

Δυναμώνω, βάζω την ένταση στο τέρμα και
σκύβουμε κι οι δυο πάνω από το ηχείο, μήπως και
καταλάβουμε. Σιγά-σιγά τα απόκοσμα σαν ξόρκι
λόγια μοιάζουν να μπαίνουν σε μια σειρά κι εμείς
αρχίζουμε να βγάζουμε ένα νόημα από το ηχητικό
μήνυμα που το κατοικίδιο φάντασμα του φίλου μου
επέλεξε να του αφήσει: «Βρες γκόμενα, φίλε, βρες
γκόμενα...».

ο γείτονας

Ένας φίλος έχει τον πατέρα του στο νοσοκομείο καιρό τώρα. Η κατάσταση του ανθρώπου είναι δυστυχώς μη αναστρέψιμη. Στο νοσοκομείο μοιράζεται το δωμάτιο με έναν άλλον ασθενή, ο οποίος, όποτε πιάνουν κουβέντα, τον αποκαλεί «συνάδελφο», ενώ αυτός συνηθίζει να τον λέει «γείτονα».

Ο φίλος πηγαίνει κάθε μέρα, τις ώρες που μπορεί, και κάνει παρέα στον πατέρα του. Χθες το μεσημέρι που πήγε, τον βρήκε να κοιμάται βαθιά, μάλλον εξαιτίας των πολύ ισχυρών φαρμάκων που του δίνουν. Κάθισε λίγη ώρα δίπλα του και μετά, επειδή έπρεπε να επιστρέψει στη δουλειά, ζήτησε από τον «γείτονα» μια χάρη: Να πει στον πατέρα του, όταν ξυπνήσει ότι πέρασε και ότι θα ξανάρθει το απόγευμα και αν τυχόν χρειαστεί κάτι νωρίτερα, να τον πάρει τηλέφωνο αμέσως. Ο ασθενής του διπλανού κρεβατιού, πολύ ευγενικός, του είπε να μην ανησυχεί και ότι αν συμβεί κάτι σοβαρό, θα τον ειδοποιήσει ο ίδιος.

Το απόγευμα, που επέστρεψε ο φίλος, βρήκε τον πατέρα του ξύπνιο και παραδόξως αρκετά ευδιάθετο. Το διπλανό κρεβάτι ήταν άδειο. Σκέφτηκε ότι ο άλλος ασθενής θα είχε κατέβει ως την αυλή παρέα με τους δικούς του. «Πώς είσαι;»

ρώτησε ο γιος. «Μια χαρά», απάντησε ο πατέρας. «Ξέρεις, είχαμε επισκέψεις σήμερα.» «Τι επισκέψεις;» «Να μωρέ... πέρασε ο Χάρος από εδώ, από το δωμάτιό μας. Και φεύγοντας πήρε μαζί του και τον γείτονα. Άσε... τη γλίτωσα προς το παρόν.» Ο φίλος έμεινε να κοιτάζει το άδειο διπλανό κρεβάτι χωρίς να λέει τίποτα.

Λίγο μετά, μπήκαν μες στο δωμάτιο οι νοσοκόμες φωνάζοντας με μια φωνή επιτακτική που δεν σήκωνε καθόλου αντιρρήσεις: «Περάστε λίγο έξω οι επισκέπτες και οι συνοδοί.» Όσο περίμενε έξω, στον διάδρομο, σκέφτηκε ότι αυτές οι γυναίκες είναι τόσο πειστικές στον ρόλο τους, που και τον Χάρο τον ίδιο, λέμε τώρα, να πετύχαιναν νωρίτερα, την ώρα της «επίσκεψής» του, θα τον έκαναν κι αυτόν να βγει για λίγο έξω από το δωμάτιο και να περιμένει αδιαμαρτύρητα να τελειώσουν πρώτα τη δουλειά τους.

ο νονός μου

Ο νονός μου είναι ναυτικός. Είναι ωραίο να έχεις για νονό έναν ναυτικό. Μπορεί, λόγω των ταξιδιών, να λείπει καμιά φορά το Πάσχα και να μην γίνεται να ανταποκριθεί, όπως ορίζει η παράδοση, στις πασχαλινές υποχρεώσεις του απέναντι στο βαφτιστήρι του, αλλά όταν επιστρέφει, όλο και κάποιο δώρο απίθανο κι εξωτικό θα κουβαλάει μαζί του.

Όταν ήμουν μικρός και έλειπε στη θάλασσα για μήνες ή για χρόνια, μού έστελνε καρτ ποστάλ από τη Βραζιλία ή τον Ινδικό με ευχές και με τα νέα του και δεν παρέλειπε ποτέ σχεδόν να μου τονίζει πόσα ωραία κορίτσια υπάρχουν στην Οσάκα ή στην Κορούνια, προσθέτοντας λεπτομέρειες πολύ ενδιαφέρουσες, που δυστυχώς όμως ένας πεντάχρονος αδυνατούσε να εκτιμήσει. Χθες το πρωί με πήρε να μου ευχηθεί από τα Χανιά, όπου βρίσκεται υπό επισκευή το πλοίο του. Γνωρίζοντας από πολλές παλιότερες αφηγήσεις ότι οι ναυτικοί γλεντούν το Πάσχα και με το παραπάνω στα καράβια τους, τον ρώτησα αν ψήνουνε. «Δώδεκα κι ένας», μου απάντησε αινιγματικά. «Δώδεκα κι ένας τι;» ζήτησα διευκρινίσεις. «Δώδεκα μουσουλμάνοι και εγώ», μου είπε, «είμαστε πλήρωμα εδώ. Μόνος μου το γιορτάζω.»

Ντρέπομαι που το λέω, αλλά η πρώτη μου αντίδραση ήταν να τρομάξω. Αυτό το αβάσταχτο 12-1, έτσι όπως μου ακούστηκε σαν σκορ συντριπτικό σε βάρος του σε ποδοσφαιρικό αγώνα, έμοιαζε να εκπέμπει μια απειλή και έναν κίνδυνο θανάσιμο. Ο νονός μου πρόλαβε, ευτυχώς, και διέλυσε αυτές τις επιπόλαιες και τόσο στεριανές μου σκέψεις: «Αλλά είναι όλοι τους καλά παιδιά και αυτές τις μέρες ειδικά μου κάνουν όλα τα χατίρια. Και χθες το βράδυ που καθόμασταν όλοι μας στο σαλόνι, έκαναν διαγωνισμό ποιος θα μου πει την πιο ωραία ιστορία.»

Θυμήθηκα τότε εκείνον τον αφορισμό του Ουναμούνο, για τα ταξίδια και το διάβασμα που θεραπεύουν, αν δεν κάνω λάθος, τον ρατσισμό και τον φασισμό αντίστοιχα. Δεν ξέρω αν και ο ισπανός φιλόσοφος είχε για νονό κανέναν ναυτικό που του έλεγε παρόμοιες ιστορίες, αλλά νομίζω πως κάτι τέτοιο θα είχε στο μυαλό του, όταν τα έγραφε αυτά, τέτοια ταξίδια συνύπαρξης στην επικράτεια του «άλλου» και όχι κάποιον ακίνδυνο τουρισμό, όπως ίσως εμείς νομίζουμε, σε χώρες και βιβλία.

Περπατάω στην αγορά. Ένας τύπος περνάει από δίπλα μου τρέχοντας και φωνάζοντας: «Τα όνειρά μου, ρε, τα όνειρά μου...» Στην αρχή νομίζω ότι μιλάει στο τηλέφωνο, και όπως το συνηθίζω, προσπαθώ να μαντέψω τον υπόλοιπο διάλογο. Λίγο μετά ο τύπος σταματάει να φωνάζει. Κοντοστεκέται και έτσι μου δίνεται η ευκαιρία να τον φτάσω. Ενώ περνάω τώρα εγώ από δίπλα του, τον βλέπω να κρατάει στο χέρι ένα κομμάτι χαρτί και να το κοιτάζει σαστισμένος. Απέναντι, ένας έμπορος έχει βγει στο κατώφλι του καταστήματός του και χαμογελώντας χτυπάει με το δεικτή τον κρόταφό του, σαν να λέει: «Είναι τρελός ο άνθρωπος.» Αν και το ξέρω πως υπάρχει κίνδυνος να μπλέξω, τον ρωτάω τον μήπως χρειάζεται βοήθεια. Αυτός μου δίνει το χαρτί, χωρίς να με κοιτάξει, και επαναλαμβάνει, διακριτικά και χαμηλόφωνα αυτή τη φορά: «Τα όνειρά μου...» Το χαρτί είναι γεμάτο αριθμούς, προσθέσεις και αφαιρέσεις. Σκέφτομαι ότι έχω μπροστά μου ένα μυστήριο που πρέπει να λύσω επείγοντως, αλλά δεν έχω ιδέα από πού πρέπει να ξεκινήσω. Διστάζω και καθυστερώ. Αυτός αρπάζει ξανά το χαρτί από τα χέρια μου και συνεχίζει να τρέχει και να μιλάει μόνος του. Εγώ συνεχίζω να προσπαθώ να μαντέψω τον υπόλοιπο

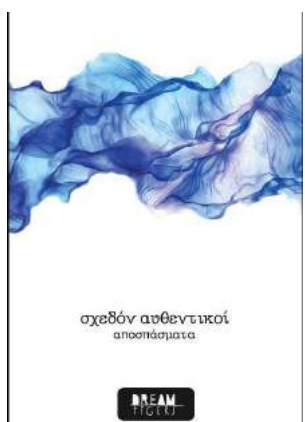
διάλογο που γίνεται εκεί μες στο κεφάλι του. Στο κατώφλι του καταστήματος απέναντι, η μορφή του χαμογελαστού εμπόρου σβήνει σιγά-σιγά και εξαφανίζεται. Στο τέλος, αντί για το χαμόγελό του, μένει μονάχα ένα δάχτυλο που συνεχίζει να χτυπάει περιπαικτικά πάνω σε κάποιο όνειρο, ρε, σε κάποιο όνειρο αόρατο.

ο κλεφτης

-Σε πειράζει να σου κλέψω αυτήν την ιστορία;
-Θα με πειράξει αν δεν την γράψεις καλύτερη από
ότι σου την είπα.

κυκλοφορούν επίσης
από τις εκδόσεις dreamtigers

κεντρική διάθεση:
www.dreamtigers.gr

ergo decipiatur

στον Γιάννη

Βόλος, Οκτώβριος 2017

εσόδων - εξόδων

©

γιάννης αντάμης

dreamtigers